

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

ΛΑΟΙ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΕΓΓΥΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Εποχή του χαλκού ονομάζεται η ιστορική περίοδος κατά την οποία κατασκευάζονται και χρησιμοποιούνται **χάλκινα** εργαλεία αντί για λίθινα ή οστέινα.

Η **εποχή του χαλκού** διαρκεί από το 3.300 π.Χ. έως περίπου το 1.200 π.Χ. μέχρι δηλαδή την έναρξη της **εποχής του σιδήρου**.

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Στην περιοχή που ονομάστηκε «εύφορη ημισέληνος» αναπτύχθηκαν οι πρώτοι μεγάλοι πολιτισμοί της ανθρωπότητας:

1 των Σουμέριων	2 των Βαβυλώνιων
3 των Αιγυπτίων	4 των Εβραίων
5 των Φοινίκων	6 των Χετταίων

Η Εύφορη Ημισέληνος

Πηγή αρχικής εικόνας: <https://www.greelane.com/el/>

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Στον **ελλαδικό χώρο** αναπτύχθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα τρεις μεγάλοι και επίσης πολύ σημαντικοί πολιτισμοί:

- 1 των Κυκλαδίων ➡ Κυκλαδικός πολιτισμός
- 2 των Μινωιτών ➡ Μινωικός πολιτισμός
- 3 των Μυκηναίων ➡ Μυκηναϊκός πολιτισμός

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΧΑΛΚΟΥ

Ο κάθε πολιτισμός είχε την δική του μοναδική φυσιογνωμία, αλλά επηρέασε και τους άλλους πολιτισμούς.

Η θάλασσα του Αιγαίου υπήρξε η γέφυρα επικοινωνίας όχι μόνο των πολιτισμών του ελλαδικού χώρου, αλλά και η γέφυρα επικοινωνίας με τους πολιτισμούς της Ανατολής.

ΣΟΥΜΕΡΙΟΙ

Η Ιστορία ξεκινά στη **Μεσοποταμία** με τους **Σουμέριους**, έναν λαό πιθανώς ινδοευρωπαϊκής καταγωγής.

Οι **Σουμέριοι** βρίσκονται στη **Μεσοποταμία** από την 4η χιλιετία προ Χριστού και είναι ο πρώτος λαός που αναπτύσσει έναν υψηλό πολιτισμό.

Ο λαός των **Σουμέριων** θα προικίσει την ανθρωπότητα με πολλές σημαντικές **εφευρέσεις**.

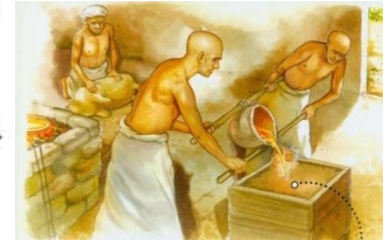
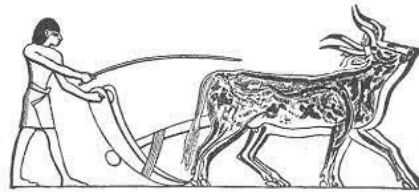
Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΩΝ ΣΟΥΜΕΡΙΩΝ ΣΤΗ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ

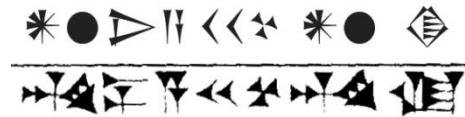
ΟΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΣΟΥΜΕΡΙΩΝ

Οι Σουμέριοι εφευρίσκουν:

- 1 τον τροχό
- 2 το άροτρο

- 3 την επεξεργασία των μετάλλων
- 4 μία μορφή γραφής, τη σφηνοειδή
- 5 και ιδρύουν τις πρώτες πόλεις στην ανθρώπινη Ιστορία, με πρώτη την Ουρ

Οι πόλεις των Σουμέριων στη Μεσοποταμία

Πηγή εικόνας: <https://en.wikipedia.org/wiki/Sumer>

ΤΑ ΕΡΕΙΠΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΟΥΡ ΣΤΗ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ

ΣΦΗΝΟΕΙΔΗΣ ΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΣΟΥΜΕΡΙΩΝ

Πηγή εικόνας: <https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Urukagina>

BABYΛΩΝΑ

Στην πορεία του χρόνου αναμείχθηκαν με τους **Σουμέριους** σημιτικοί λαοί και δημιούργησαν κατά την 2^η χιλιετία ένα ισχυρό κράτος στη Μεσοποταμία με επίκεντρο την **Βαβυλώνα**.

Το αποκορύφωμα της ακμής του κράτους της **Βαβυλώνας** είναι η ηγεμονία του **Χαμουραμπί** (1730-1695 π.Χ.)

Είναι ο πρώτος ηγεμόνας που κατέγραψε την αρχαιότερη νομοθεσία της ανθρωπότητας.

Καλλιτεχνική απεικόνιση της Βαβυλώνας – Σε μπλε χρώμα η πύλη Ιστάρ

Πηγή εικόνας: <https://www.dkfindout.com/us/history/mesopotamia/babylon/>

ΟΙ ΚΡΕΜΑΣΤΟΙ ΚΗΠΟΙ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΑΣ

Καλλιτεχνική απεικόνιση

Πηγή εικόνας: <http://septmerveillesdumonde.com/hanginggardensofbabylon/>

ΟΙ ΚΡΕΜΑΣΤΟΙ ΚΗΠΟΙ ΤΗΣ ΒΑΒΥΛΩΝΑΣ

Καλλιτεχνική απεικόνιση

Πηγή εικόνας: <https://www.behance.net/gallery/5476373/The-Hanging-Gardens-of-Babylon>

Τα ερείπια της Βαβυλώνας όπως είναι σήμερα

Πηγή εικόνας: <https://www.unusualtraveler.com/visiting-the-ruins-of-babylon/>

Η στήλη με τον κώδικα του βασιλιά της Βαβυλώνας **Χαμουραμπί**. Είναι η πρώτη καταγραφή νόμων στην ιστορία της ανθρωπότητας. Ο βασιλιάς **Χαμουραμπί** διακρίνεται αριστερά όρθιος, μπροστά στον θεό των Βαβυλωνίων Shamash, τον θεό του ήλιου, της εξουσίας, της δικαιοσύνης και του πολέμου. Παρίσι, Μουσείο του Λούβρου

Λεπτομέρεια από τον κώδικα του Χαμουραπί

Πηγή εικόνας: <https://www.history.com/topics/ancient-history/hammurabi>

Την μεγαλύτερη
έκταση είχε το
κράτος της
Βαβυλώνας κατά
τον 6^ο αιώνα π.Χ.

BABYΛΩΝΑ

Στην **Βαβυλώνα** αναπτύχθηκαν

- 1 οι επιστήμες και
- 2 τα γράμματα

Η επιστήμη της αστρονομίας οφείλει στους **Βαβυλώνιους** τα πρώτα της βήματα, ενώ το έπος **Γιλγαμές** δείχνει την πνευματική ανάπτυξη που υπήρχε στην Βαβυλώνα και είναι το **πρώτο έπος** στην ιστορία της ανθρωπότητας.

BABYΛΩΝΑ - ΒΑΒΕΛ

Η **Βαβυλώνα** αναφέρεται στην Αγία Γραφή ως **Βαβέλ**, από την εβραϊκή ονομασία της πόλης, με ιδιαίτερη αναφορά στον «Πύργο της Βαβέλ».

Στη Γένεση, ο «**Πύργος της Βαβέλ**» ήταν ένα ψηλό κτίριο που χτιζόταν με σκοπό την αύξηση της φήμης και της εξουσίας του λαού της Βαβέλ, και στόχο να φτάσει μέχρι τον ουρανό. Αυτό εξόργισε τον Θεό, που μπέρδεψε τις γλώσσες των εργατών, κι έτσι ο πύργος δεν τελείωσε ποτέ.

Ο «Πύργος της Βαβέλ» - Έργο του Πίτερ Μπρίγκελ του πρεσβύτερου, 1563

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Tower_of_Babel

ΑΣΣΥΡΙΟΙ

Ο λαός των **Ασσυρίων** κατοικούσε ήδη από την 3^η χιλιετία π.Χ. στην βόρεια Μεσοποταμία. Το όνομά τους το πήραν από την πόλη «**Άσσουρ**», χτισμένη στις όχθες του ποταμού **Τίγρη**.

Σταδιακά επεκτάθηκαν

- 1 σε όλη την Μεσοποταμία κατακτώντας και το βασίλειο της **Βαβυλώνας**
- 2 σε όλη την Εγγύς Ανατολή και την Αίγυπτο

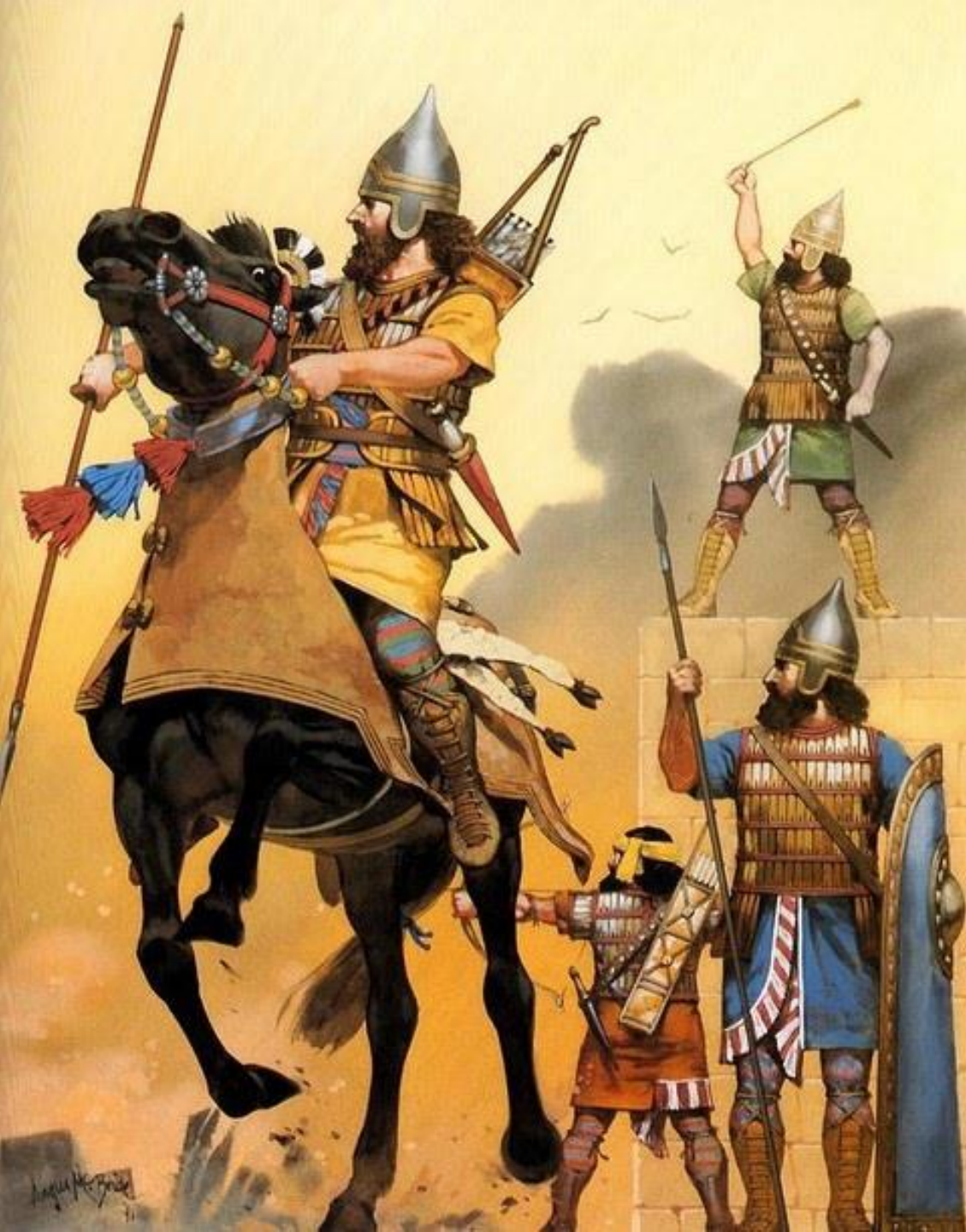
Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΤΩΝ ΑΣΣΥΡΙΩΝ ΣΤΗ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ

Το βασίλειο της Ασσυρίας μεταξύ 824 και 671 π.Χ.

Πηγή εικόνας: <https://en.wikipedia.org/wiki/Assur>

Καλλιτεχνική απεικόνιση Ασσυρίων μαχητών

Πηγή εικόνας:
<https://historyofyesterday.com/assyrians-60c2bce20368>

Καλλιτεχνική απεικόνιση Ασσυρίων
μαχητών σε άρμα

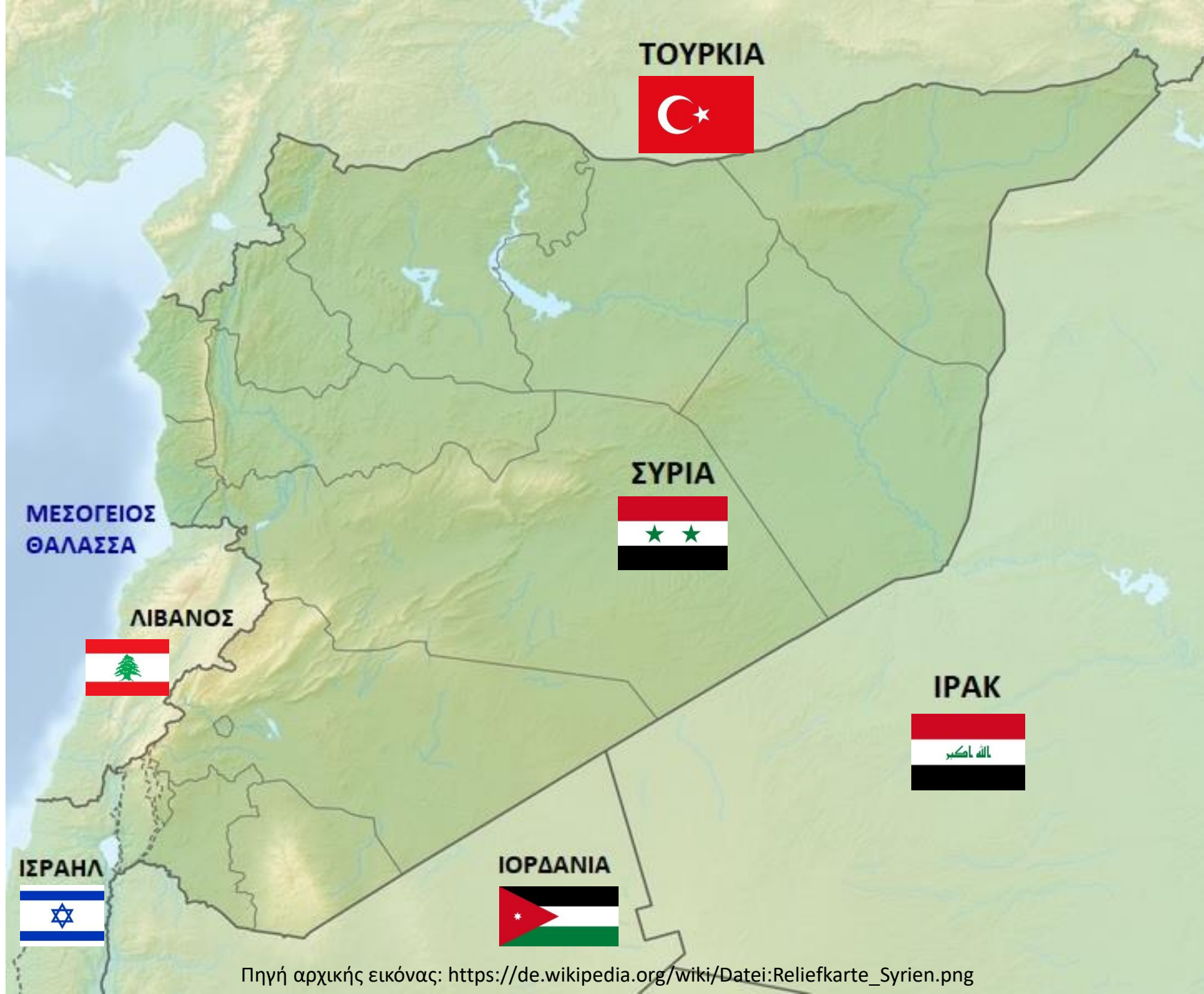

Ασσυρία, Ασσυρία,
Τι μου θυμίζει;

Μήπως την σημερινή
ΣΥΡΙΑ;

ΤΟΥΡΚΙΑ

ΣΥΡΙΑ

ΙΡΑΚ

ΙΟΡΔΑΝΙΑ

ΛΙΒΑΝΟΣ

ΙΣΡΑΗΛ

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ
ΘΑΛΑΣΣΑ

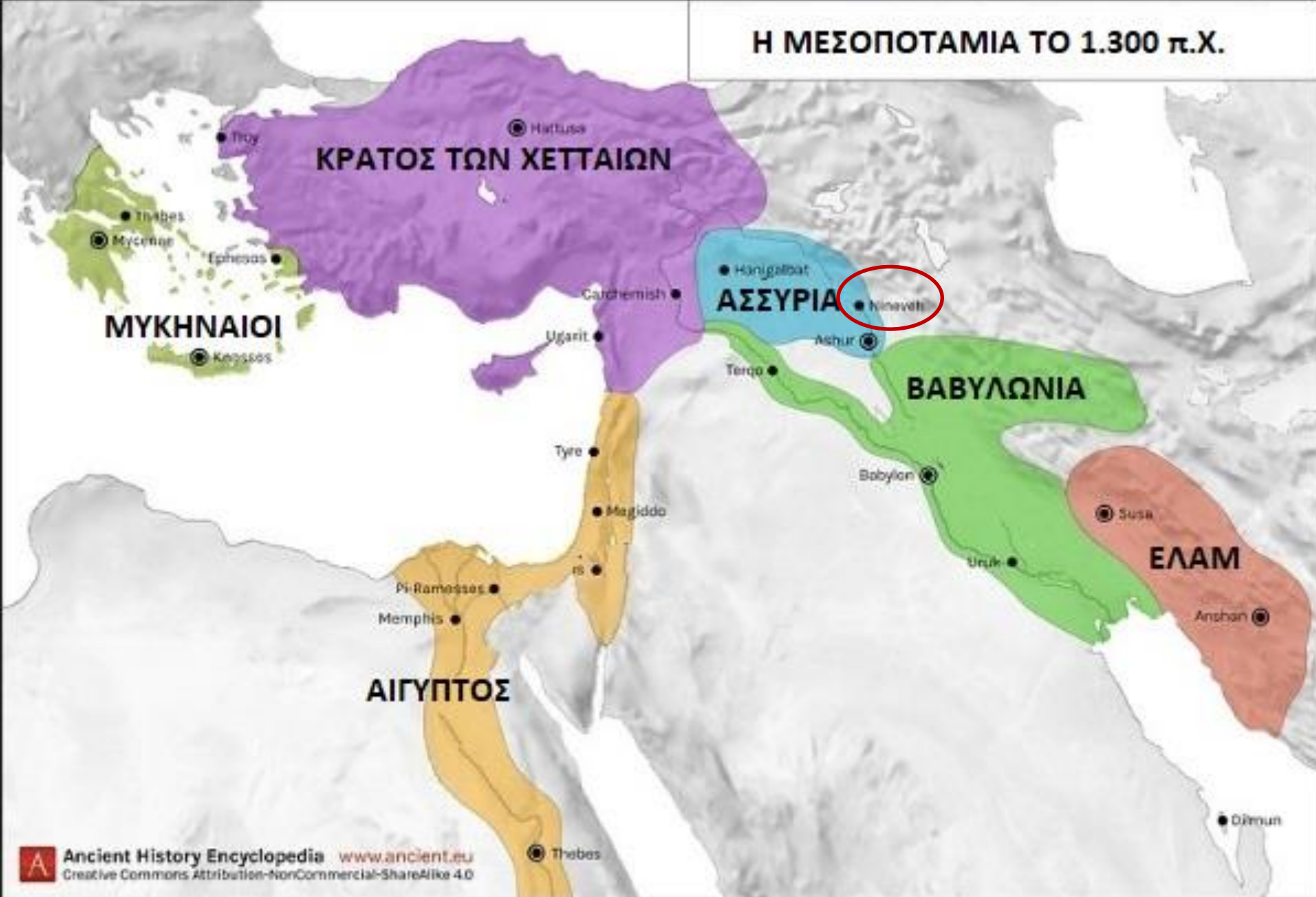
ΑΣΣΥΡΙΟΙ

Η νέα σημαντική πόλη στην αυτοκρατορία των **Ασσυρίων** ήταν η **Νινευή**, κοντά στην σημερινή Μοσούλη στο Βόρειο Ιράκ.

Οι πολιτισμοί στην Μεσοποταμία συνυπήρχαν κατά τις δύο τελευταίες χιλιετίες προ Χριστού. Αρχικά κυριάρχησαν οι **Σουμέριοι**, κατόπιν οι **Βαβυλώνιοι** και αργότερα οι **Ασσύριοι**.

Από τον 6^ο αιώνα ολόκληρη η Μέση και Εγγύς Ανατολή θα υποταχθεί στους **Πέρσες**.

Η ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ ΤΟ 1.300 π.Χ.

Η ΠΕΡΣΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 500 π.Χ.

Πηγή εικόνας: <https://historyofpersiapodcast.com/maps/>

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΘΑΛΑΣΣΑ

**ΔΕΛΤΑ ΤΟΥ
ΝΕΙΛΟΥ**

**ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ
ΤΟΥ ΣΙΝΑ**

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

ΝΕΙΛΟΣ

**ΕΡΥΘΡΑ
ΘΑΛΑΣΣΑ**

Πηγή αρχικής εικόνας: <https://www.bmz.de/de/laender/aegypten>

Ο ΝΕΙΛΟΣ ΕΙΝΑΙ Η ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ

Πηγή εικόνας: <https://www.purevacations.com/explore-the-southern-nile/>

ΤΟ ΔΩΡΟ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ

Οι αρχαίοι Έλληνες ονόμαζαν την **Αίγυπτο** «δώρο του Νείλου». Και αυτό γιατί ο **Νείλος**

1 παρείχε **νερό** στους Αιγύπτιους

2 ήταν ο δρόμος επικοινωνίας τους

3 παρείχε τροφή ➡ ψάρια

4 παρείχε καλλιέργειες ➡ σιτάρι

Ο Νείλος πλημμύριζε κάθε χρόνο και έτσι οι όχθες του ήταν πολύ εύφορες.

ΤΟ ΔΕΛΤΑ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ

Στο Δέλτα του Νείλου υπάρχει αφθονία πανίδας και χλωρίδας για τους Αιγυπτίους:

- 1 κυνήγι
- 2 ψάρεμα
- 3 ένα πολύ χρήσιμο φυτό:
ο πάπυρος

ΠΑΠΥΡΟΣ

Ο πάπυρος έδωσε στους Αιγυπτίους:

1 πλοία

2 καλάθια

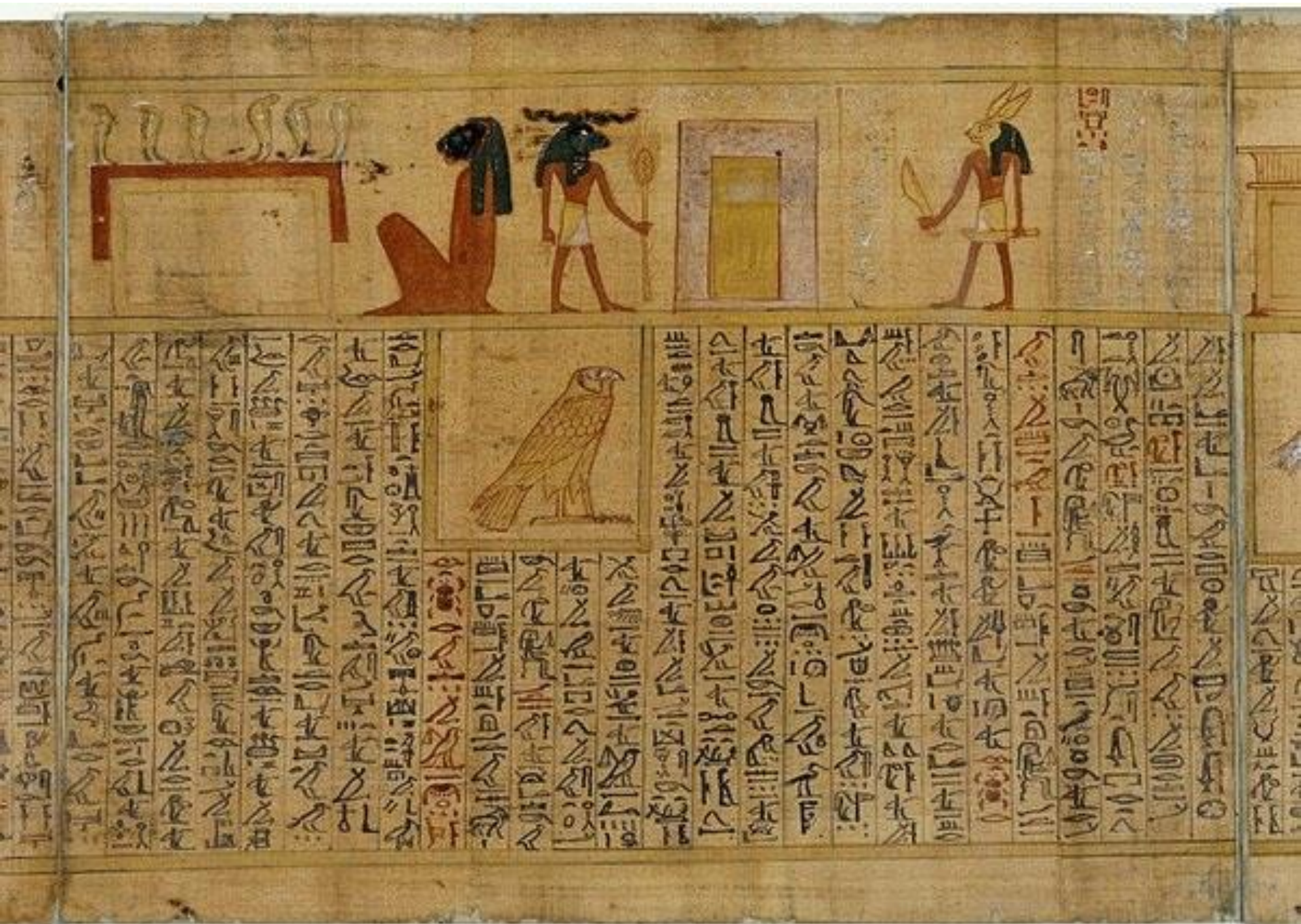

3 σχοινιά και

4 ένα είδος χαρτιού

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Στην αρχή της **εποχής του χαλκού** η **Αίγυπτος** είναι ένα ενιαίο ισχυρό κράτος. Οι ηγεμόνες της φέρουν τον τίτλο του **Φαραώ**. Υπάρχουν τρεις περίοδοι στην ιστορία της Αιγύπτου:

- 1 Η περίοδος του Αρχαίου Βασιλείου
- 2 η περίοδος του Μέσου Βασιλείου και
- 3 η περίοδος του Νέου Βασιλείου

ΑΡΧΑΙΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ (3.000 – 2.200 π.Χ.)

Κατά τη διάρκεια του Αρχαίου Βασιλείου το κράτος οργανώνεται. Η Μέμφιδα είναι η Πρωτεύουσα της **Αιγύπτου**.

Κοντά στη **Μέμφιδα** οι φαραώ κτίζουν τους τεράστιους τάφους τους: τις Πυραμίδες.

Οι πυραμίδες της Αιγύπτου

Πηγή εικόνας: <https://www.lonelyplanet.com/articles/visiting-pyramids-giza-guide-history-facts>

Η ΜΕΓΑΛΗ ΣΦΙΓΓΑ ΤΗΣ ΓΚΙΖΑΣ

Πηγή εικόνας: <https://bigseventravel.com/interesting-facts-the-great-sphinx-egypt/>

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΜΕΜΦΙΔΑΣ

Πηγή εικόνας: [https://www.worldhistory.org/Memphis_\(Ancient_Egypt\)/](https://www.worldhistory.org/Memphis_(Ancient_Egypt)/)

ΜΕΣΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ (2.050 – 1.800 π.Χ.)

Κατά τη διάρκεια του Μέσου Βασιλείου η αρχαία **Αίγυπτος** ακμάζει.

Για να προστατευτούν από τις επιδρομές, οι **Αιγύπτιοι** οχυρώνουν τα σύνορά τους και μεταφέρουν την πρωτεύουσά τους στην Θήβα.

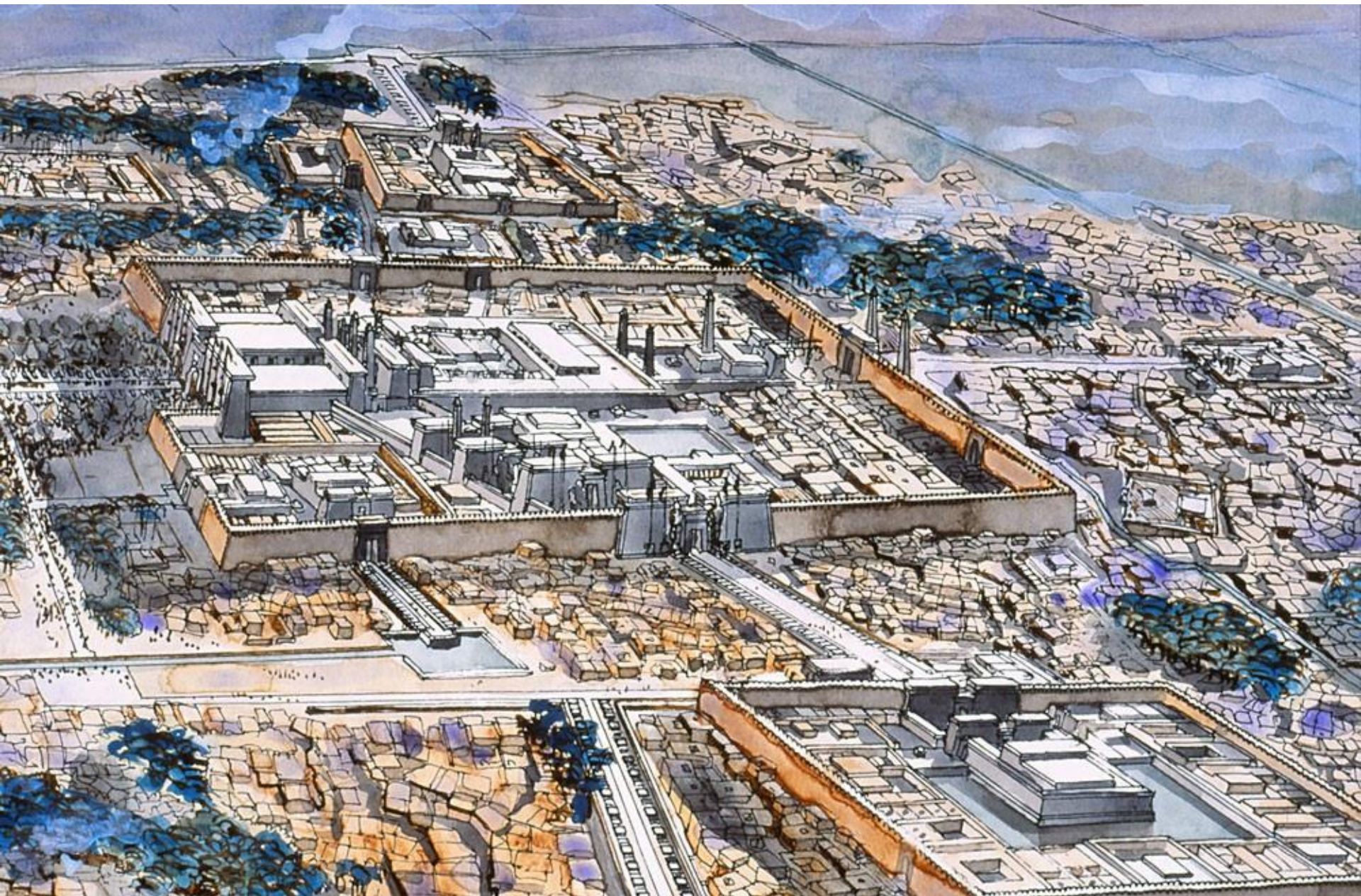

**Τι; Στη Θήβα;
Οι Αιγύπτιοι μετέφεραν
την πρωτεύουσά τους
στην Ελλάδα;**

Σοβαρά τώρα;

Καλλιτεχνική αναπαράσταση των Θηβών από τον Jean-Claude Golvin

Πηγή εικόνας: <https://jeanclaudegolvin.com/en/thebes>

Η αρχαία Θήβα στην Αίγυπτο

Πηγή εικόνας: <https://about-history.com/the-history-of-the-city-with-hundred-gates-thebes-egypt/>

Η αρχαία Θήβα στην Αίγυπτο

Πηγή εικόνας: <https://gr.pinterest.com/pin/463730092881276504/>

ΝΕΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ (1.800 – 1.100 π.Χ.)

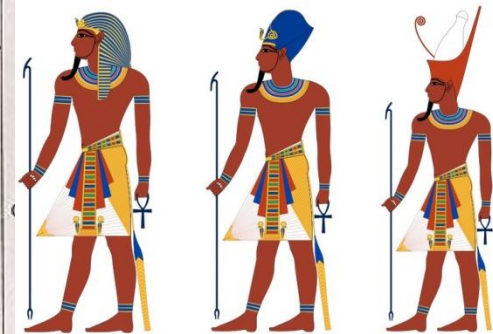
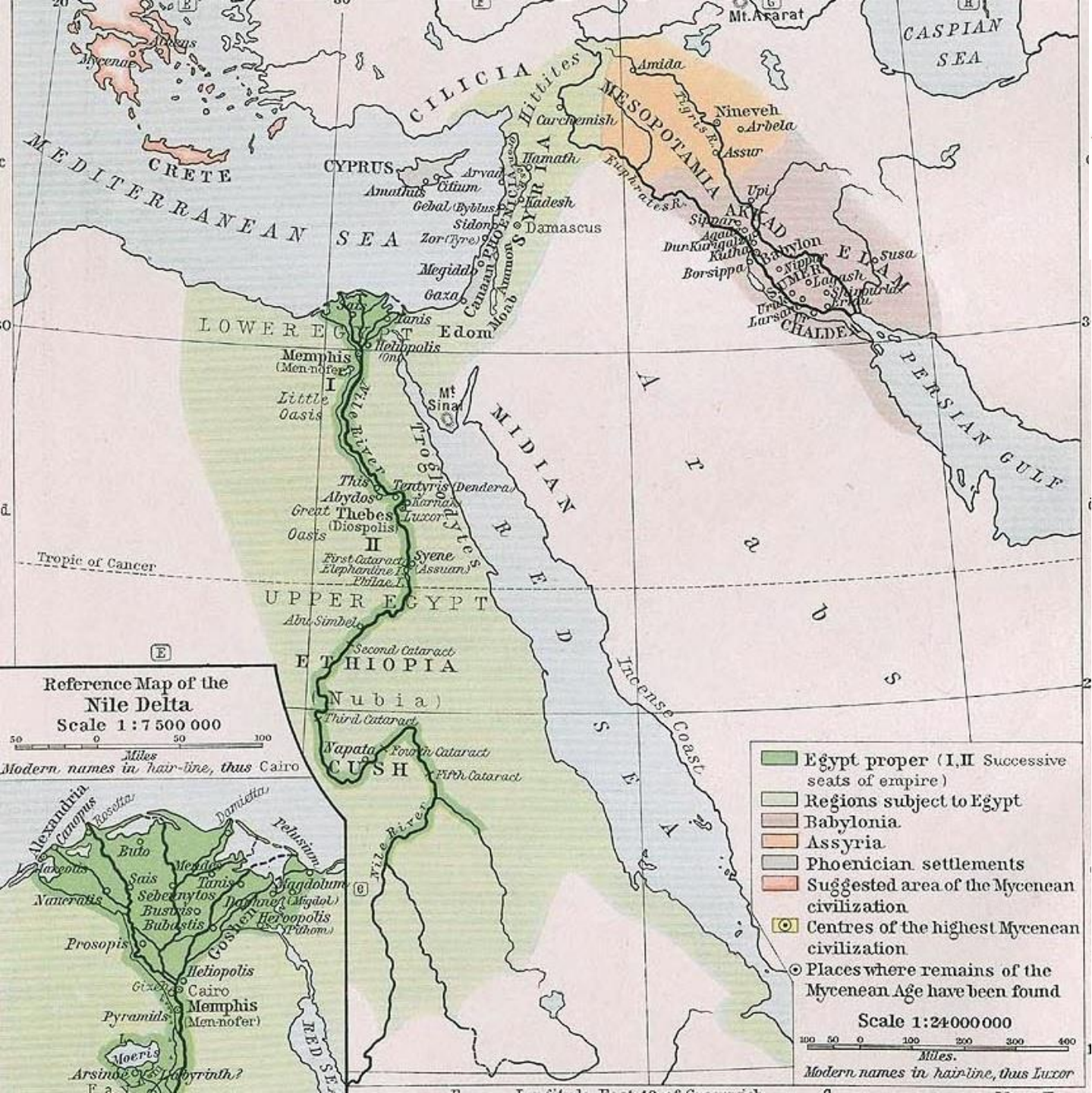
Η **Αίγυπτος** επεκτείνει τα σύνορά της κατά την περίοδο του Νέου Βασιλείου, τόσο προς Νότο όσο και προς Ανατολάς.

Οι **φαραῶ** χτίζουν κοντά στη Θήβα τους τάφους τους στην «κοιλάδα των Βασιλέων», και λαμπρούς ναούς, όπως

1 του Καρνάκ

2 του Λούξορ

3 του Αμπού Σιμπέλ

Η Αίγυπτος κατά
την περίοδο του
Νέου Βασιλείου
(χρώμα πράσινο)

Πηγή εικόνας:

http://www.emersonkent.com/map_archive/egypt_syria_mesopotamia_1450_bc.htm

Ο ναός του Καρνάκ στην Αίγυπτο

Πηγή εικόνας: <https://kingslandtour.com/karnak-temple/>

Ο ναός στο Λούξορ της Αιγύπτου – Διακρίνεται αριστερά το τεράστιο άγαλμα του **Ραμσή II**

Πηγή εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/Luxor_Temple

Ο ναός στο Abu Simbel

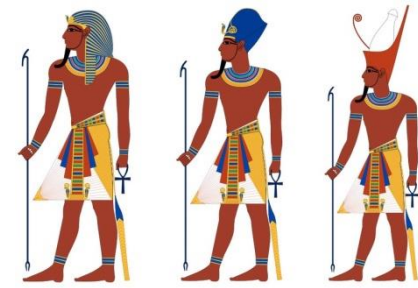
Πηγή εικόνας: https://wiki2.org/en/File:Abu_Simbel,_Ramesses_Temple,_front,_Egypt,_Oct_2004_jpg

Η κοιλάδα των Βασιλέων

Πηγή εικόνας: <https://twitter.com/surimana16/status/1200566947517280256>

Ο ΦΑΡΑΩ

Στην αρχαία Αίγυπτο ο **Φαραώ** θεωρείται γιος του θεού Όσιρι. Ο Φαραώ είναι:

- 1 ο απόλυτος άρχοντας
- 2 ο διοικητής του στρατού
- 3 ο ανώτατος θρησκευτικός άρχοντας

Για να μπορέσει όμως ο **Φαραώ** να κυβερνήσει μία τόσο μεγάλη χώρα χρειάζεται πολλούς κυβερνητικούς υπαλλήλους.

Καλλιτεχνική απεικόνιση του
αρχαίου θεού των Αιγυπτίων
Όσιρι από τον 3D artist
David Ferreira

Ο Όσιρις ήταν ο θεός της φύσης και των
νεκρών. Πέθαινε κατά τον θερισμό και
αναγεννιόταν όταν άνθιζαν οι σπόροι

Η ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Το μεγαλύτερο μέρος των Αιγυπτίων (90%) ήταν ακτήμονες **αγρότες**. Πληρώνουν βαρύ φόρο στους ιδιοκτήτες της γης που είναι:

- 1 ο φαραώ
- 2 κρατικοί υπάλληλοι
- 3 το ιερατείο

Το ιερατείο είναι άνδρες ιερείς και γυναίκες ιέρειες.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ

Η ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στις πόλεις ζουν οι τεχνίτες όπως:

❶ ξυλουργοί	❷ οικοδόμοι
❸ σιδηρουργοί	❹ μεταλλοτεχνίτες
❺ χρυσοχόοι	❻ ξυλογλύπτες
❼ λιθοξόοι	

Στα ορυχεία
δουλεύουν
σκλάβοι

ΑΙΓΥΠΤΙΟΙ ΤΕΧΝΙΤΕΣ

Καλλιτεχνική απεικόνιση σκλάβων σε ορυχείο της αρχαίας Αιγύπτου

Πηγή εικόνας: <https://www.keywordbasket.com/cHlyYW1pZCAxODg5/>

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ

Η θρησκεία της αρχαίας **Αιγύπτου** ήταν πολυθεϊστική. Οι Αιγύπτιοι πίστευαν σε πολλούς θεούς. Μεταξύ αυτών:

- 1 στον Άμον Ρα, τον θεό του ήλιου
- 2 στον Όσιρι, τον θεό της βλάστησης
- 3 στην Ίσιδα, την θεά της γονιμότητας

Καλλιτεχνική απεικόνιση μερικών θεών της αρχαίας Αιγύπτου

Πηγή αρχικής εικόνας: <https://dorothy3allen.blogspot.com/2021/04/gods-of-egypt-seth.html>

ΟΙ ΝΑΟΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ

Οι ναοί θεωρούνται οίκοι των θεών. Σε αυτούς οι ιερείς και οι ιέρειες τελούν τα λατρευτικά τους καθήκοντα στο όνομα του **Φαραώ**.

Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι πιστεύουν στην ζωή μετά θάνατον, γι' αυτό και **ταριχεύουν** τους νεκρούς τους. **ΜΟΥΜΙΕΣ!**

Οι τάφοι εξοπλίζονται με όλα τα αναγκαία είδη για την μεταθανάτια ζωή του νεκρού.

Ναός Medinet Habu κοντά στις αρχαίες Θήβες της Αιγύπτου

Πηγή εικόνας: <https://www.egyptorientaltours.com/tag/english/>

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΜΟΥΜΙΑ

Πηγή εικόνας: <https://clubjaguar2.blogspot.com/2019/12/part-2-chapter-15-searching-with.html>

Η χρυσή σαρκοφάγος του φαραώ Τουταγχαμών

Πηγή εικόνας: https://www.aegypten-fotos.de/kairo/03-24_d.htm

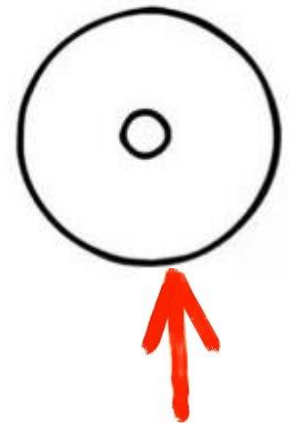
ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΑ

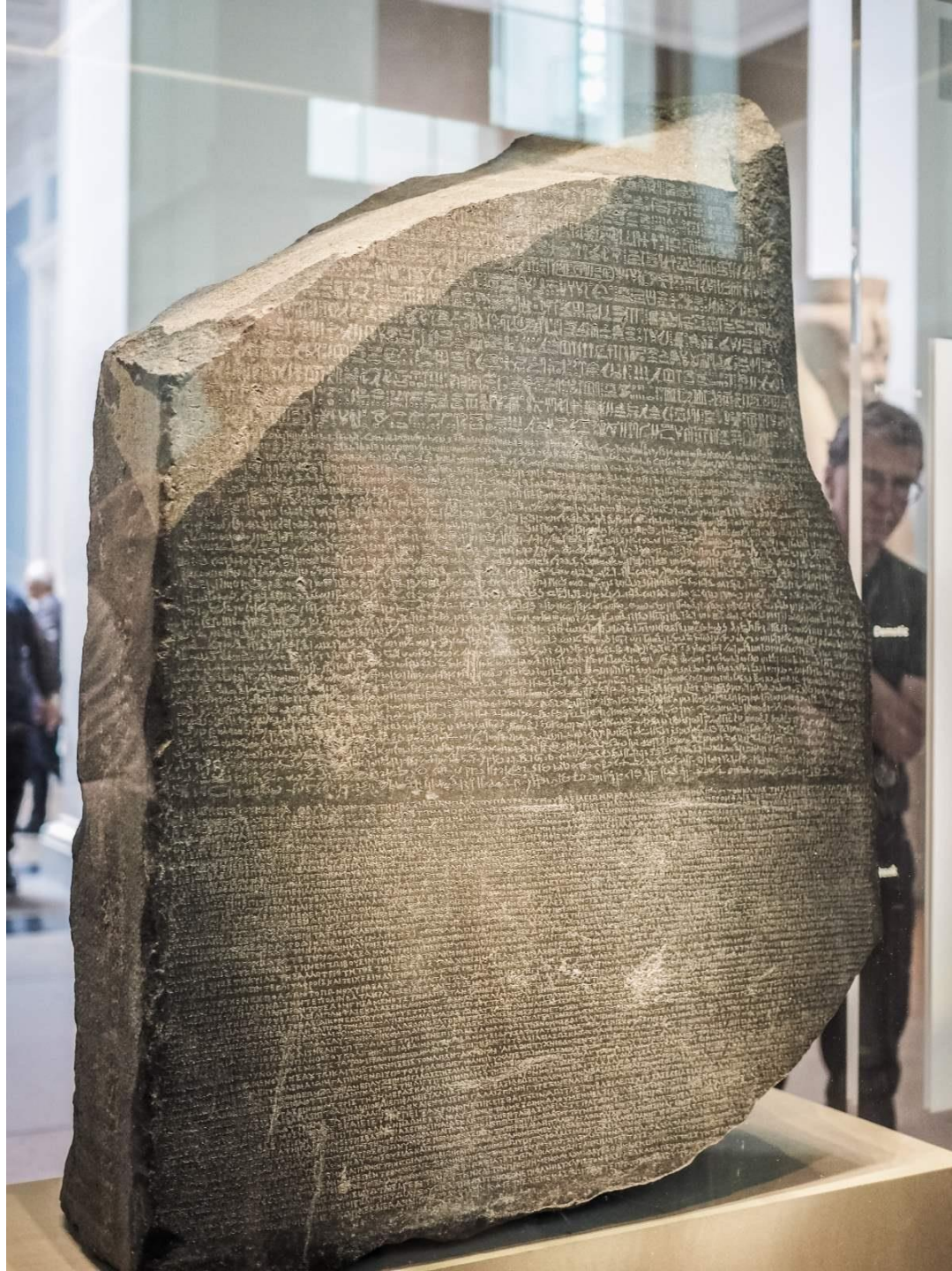
Οι αρχαίοι Αιγύπτιοι ανέπτυξαν ένα είδος γραφής που ονομάστηκε ιερογλυφική γραφή. Αποτελείται από περίπου 5.000 σύμβολα.

Οι Αιγύπτιοι «γράφουν» πάνω σε:

- ① παπύρους
- ② ναούς, παλάτια και κτήρια
- ③ γρανίτες

Το σύμβολο των Αιγυπτίων π.χ. για τον ήλιο, σήμαινε επίσης «φως» και «ζέστη».

Η ονομαζόμενη «στήλη της Ροζέτας» μας δίνει πληροφορίες για την αρχαία Αίγυπτο. Πάνω της είναι χαραγμένες τρεις γραφές: η ιερογλυφική, η ελληνική και μία απλή δημοτική γλώσσα της Αιγύπτου.

Ο Γάλλος ερευνητής Σαμπολιόν μπόρεσε να αποκωδικοποιήσει το 1822 τα αρχαία αιγυπτιακά ιερογλυφικά με βάση την αρχαία ελληνική γραφή.

ΟΙ ΧΕΤΤΑΙΟΙ

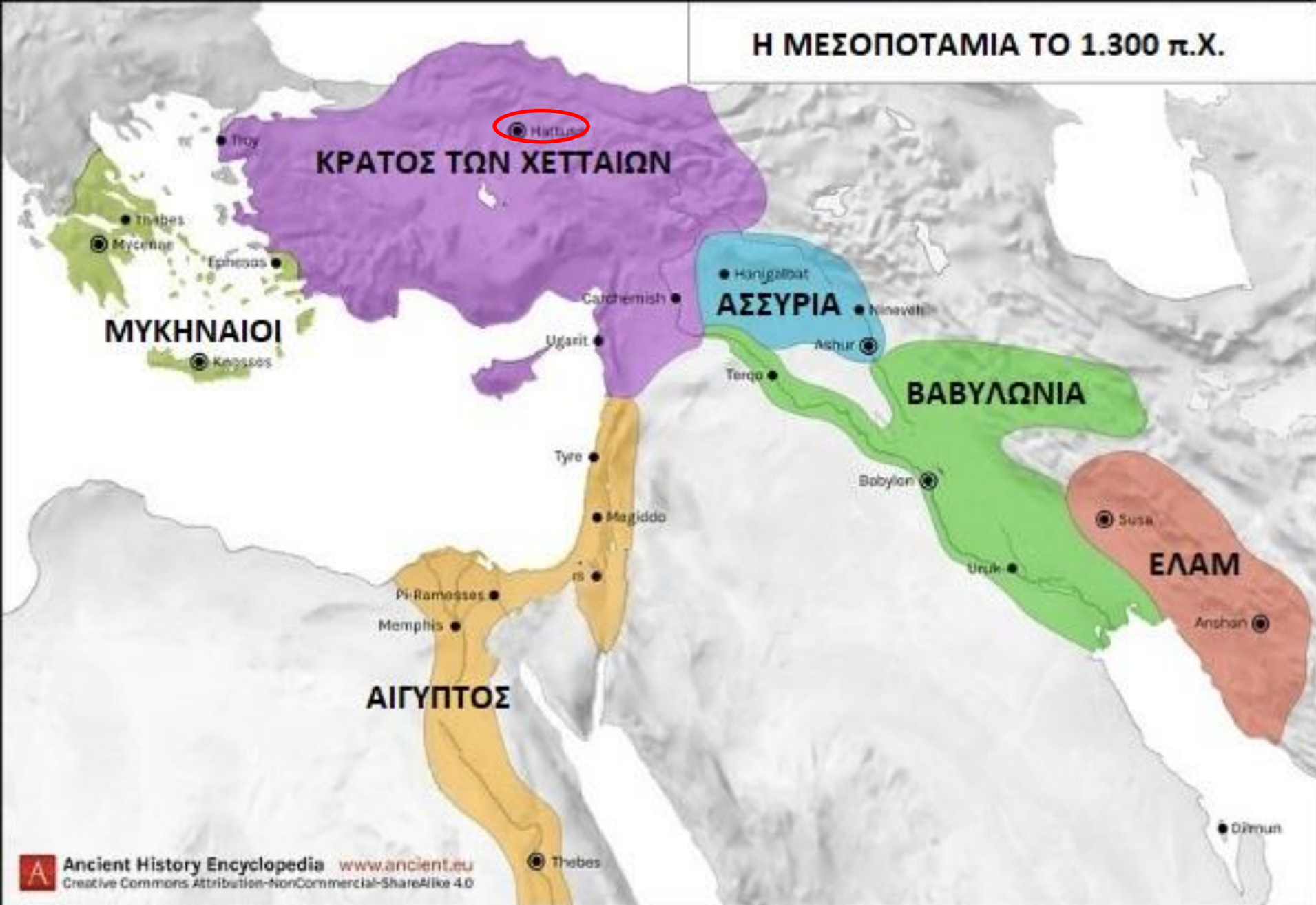
Οι Χετταίοι κατοικούσαν στην Μικρά Ασία ήδη από την 2^η χιλιετία π.Χ. Λαός ινδοευρωπαϊκής καταγωγής, ζούσε αρχικά σε ομάδες νομάδων.

Αργότερα δημιούργησαν ένα ενιαίο κράτος με πρωτεύουσα την Χαττούσα.

Γύρω στα 1500 π.Χ. κυριαρχούν στην

- 1 Μικρά Ασία
- 2 Βόρεια Μεσοποταμία
- 3 Βόρεια Συρία

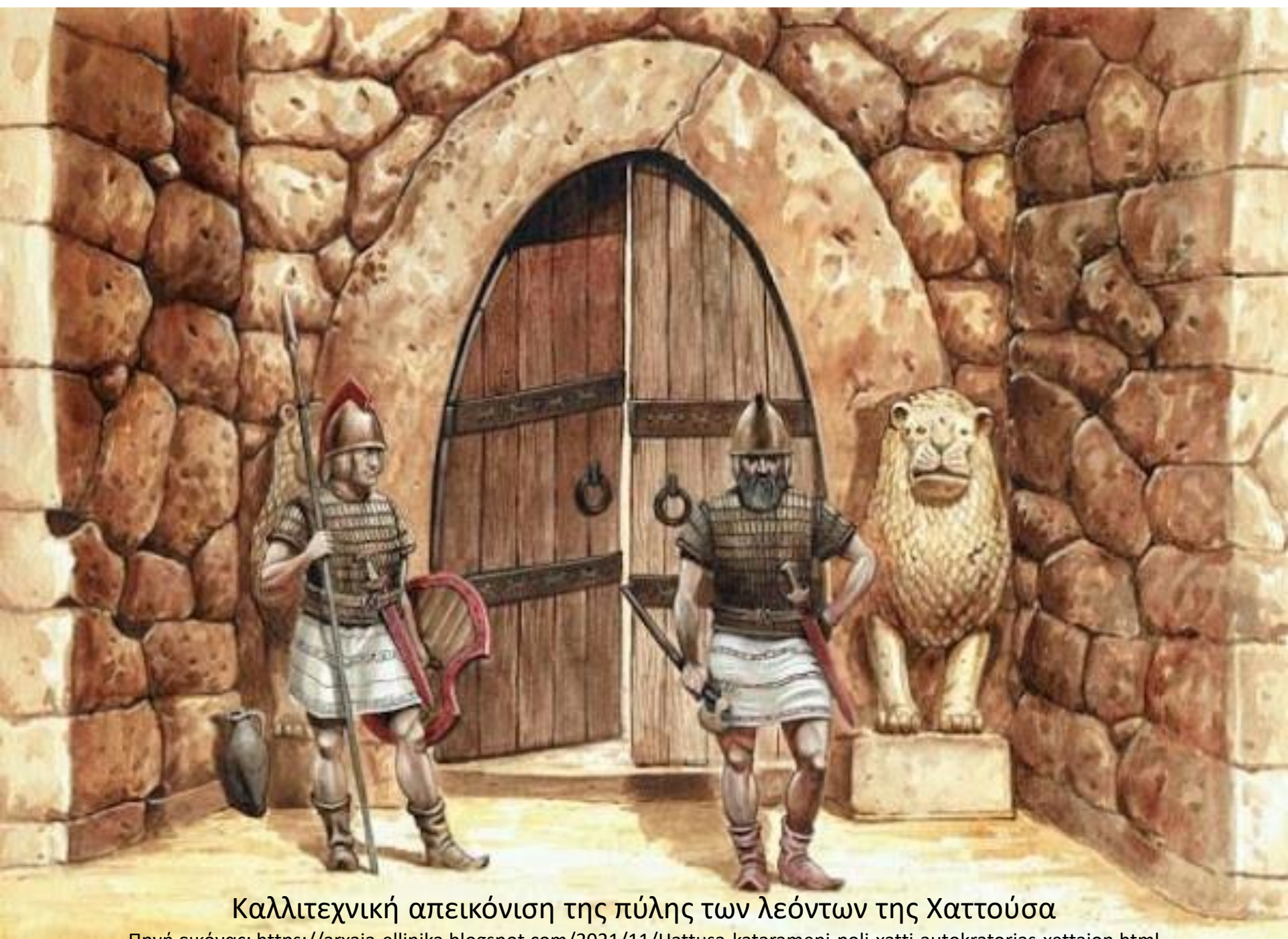
Η ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ ΤΟ 1.300 π.Χ.

Η πύλη των λεόντων στην πρωτεύουσα των Χετταίων Χαττούσα

Πηγή εικόνας: <https://www.worldhistory.org/image/4892/lion-gate-at-hattusa/>

Καλλιτεχνική απεικόνιση της πύλης των λεόντων της Χαττούσα

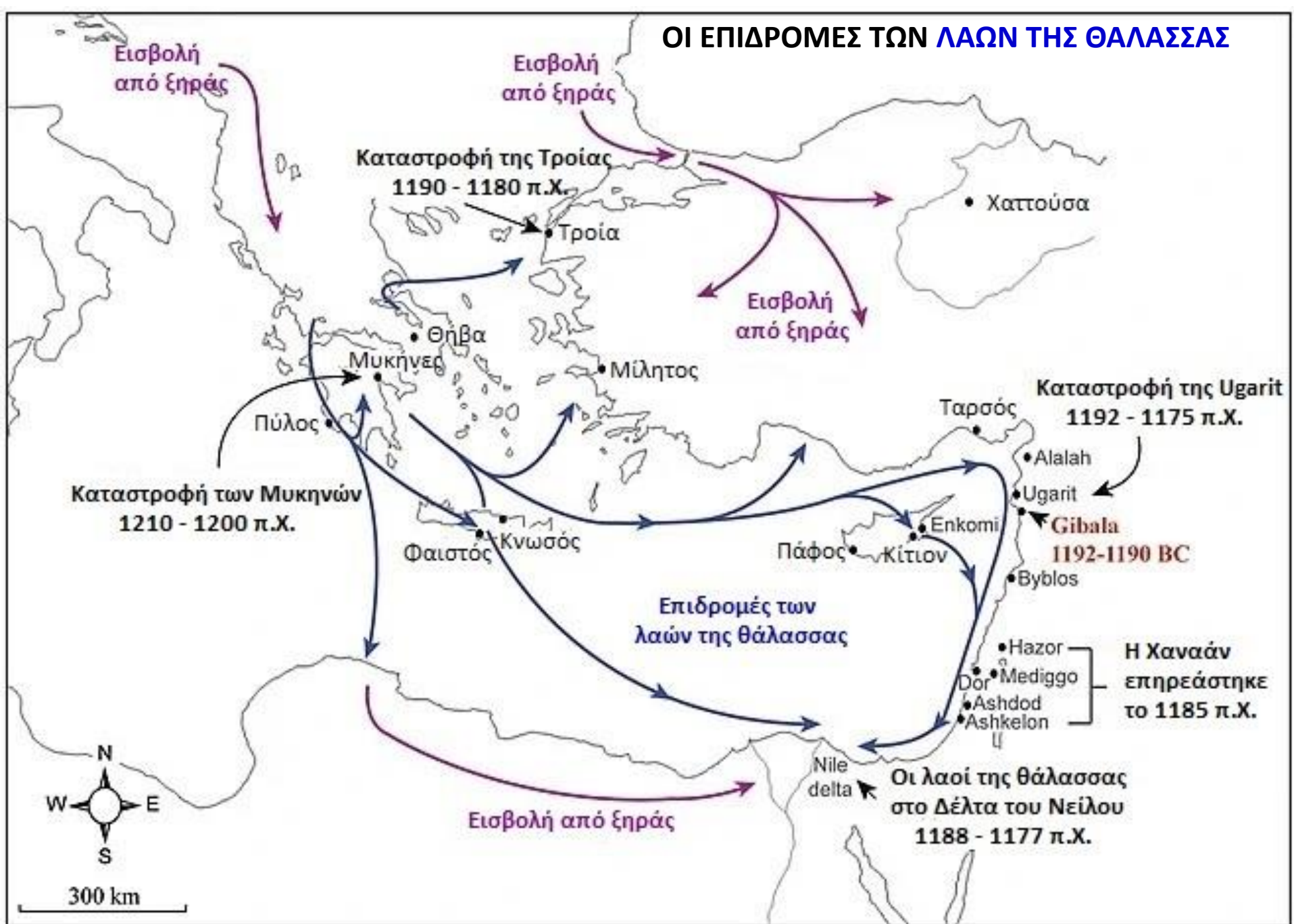
Πηγή εικόνας: <https://arxaia-ellinika.blogspot.com/2021/11/Hattusa-katarameni-poli-xatti-autokratorias-xettaion.html>

ΟΙ ΧΕΤΤΑΙΟΙ

Οι **Χετταίοι** είχαν αναπτύξει εμπορικές σχέσεις με τους **Μυκηναίους**, δηλαδή τους **Αχαιούς**, τους οποίους αποκαλούσαν **Αχιγιάβα**.

Το κράτος των Χετταίων καταστράφηκε προς το τέλος του 13ου αιώνα προ Χριστού, όταν οι **«λαοί της θάλασσας»** ανέτρεψαν την εμπορική τάξη στην Εγγύς Ανατολή και στην ανατολική Μεσόγειο.

ΟΙ ΕΠΙΔΡΟΜΕΣ ΤΩΝ ΛΑΩΝ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

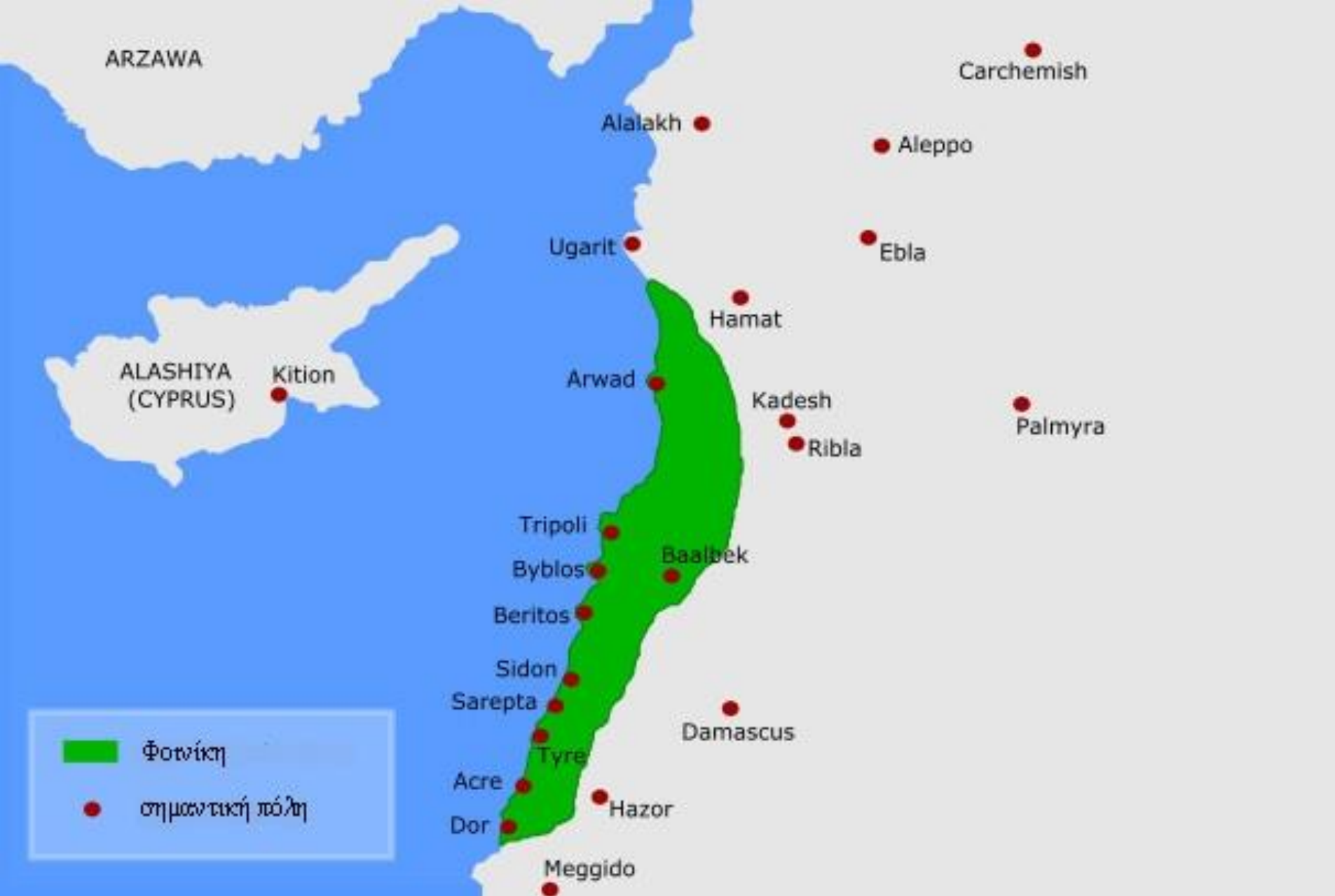

ΦΟΙΝΙΚΕΣ

Οι Φοίνικες

- εγκαταστάθηκαν στα παράλια της Παλαιστίνης ήδη από την 3η χιλιετία π.Χ.
- ήταν λαός σημιτικής καταγωγής
- στράφηκαν προς την **θάλασσα**, διότι δεν είχαν εύφορες και μεγάλες πεδιάδες
- έγιναν άριστοι ναυτικοί και έμποροι

Χάρτης της αρχαίας Φοινίκης

Πηγή εικόνας: https://www.greek-language.gr/digitalResources/ancient_greek/history/ag_history/browse.html?start=59#prettyPhoto

ΦΟΙΝΙΚΕΣ

Οι Φοίνικες

- δεν είχαν ενιαίο κράτος αλλά
- είχαν ανεξάρτητες πόλεις-κράτη
- πρωτεύουσα θέση μεταξύ τους είχε η **Βύβλος**
- είχαν εμπορικές σχέσεις με τους Μυκηναίους
- επηρεάστηκαν πολιτιστικά από τους γύρω λαούς
- επινόησαν ένα αλφάβητο ➡ είχε 22 σύμφωνα

kaph	yōdh	tēth	hēth	zayin	wāw	hē	dāleth	gīmel	bēth	'āleph
palm	hand	good	wall	weapon	hook	window	door	camel	house	ox
k	y	t	h	z	w	h	d	g	b	ʾ
[k]	[j]	[tʰ]	[h]	[z]	[w]	[e]	[d]	[g]	[b]	[ʔ]
tāw	šin	rēš	qōph	šādē	pē	'ayin	sāmekh	nun	mēm	lāmedh
mark	tooth	head	eye of needle	papyrus	mouth	eye	fish	serpent	water	goat
t	sh	r	q	š	p	ʾ	s	n	m	l
[t]	[ʃ]	[r]	[q]	[sʰ]	[p]	[ʔ]	[s]	[n]	[m]	[l]

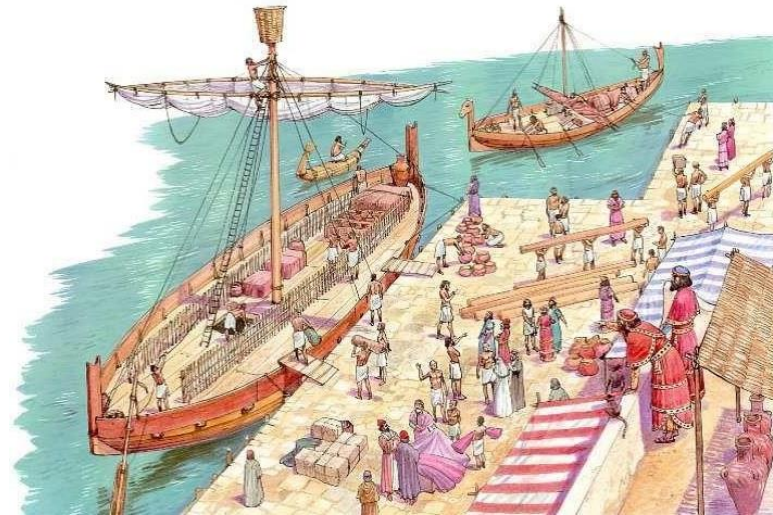
Στο **φοινικικό** αλφάβητο οι **Έλληνες** πρόσθεσαν τα φωνήεντα και δημιούργησαν το **ελληνικό αλφάβητο**.

Πηγή εικόνας: <https://thephoeniciansbyaden.weebly.com/social-effects-of-their-writing.html>

ΦΟΙΝΙΚΕΣ: ΝΑΥΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΟΙ

Οι **Φοίνικες** ήταν δεινοί έμποροι και ναυτικοί. Οι πόλεις τους **Τύρος** και **Σιδώνα** έγιναν εμπορικά κέντρα της Μεσογείου ήδη από την 2η χιλιετία προ Χριστού.

Ανέπτυξαν ένα δίκτυο εμπορικών σταθμών και αποικιών σε όλη τη Βόρεια Αφρική και την Δυτική Μεσόγειο.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΚΑΙ ΑΠΟΙΚΙΕΣ ΤΩΝ ΦΟΙΝΙΚΩΝ

Πηγή εικόνας: <https://kids.britannica.com/kids/article/Phoenicia/353622>

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ

Οι **Εβραίοι** είναι λαός σημιτικής καταγωγής. Ζούσαν αρχικά ως νομάδες στην περιοχή της Παλαιστίνης, μέχρι να εγκατασταθούν στο εσωτερικό της Παλαιστίνης: στην **Χαναάν**.

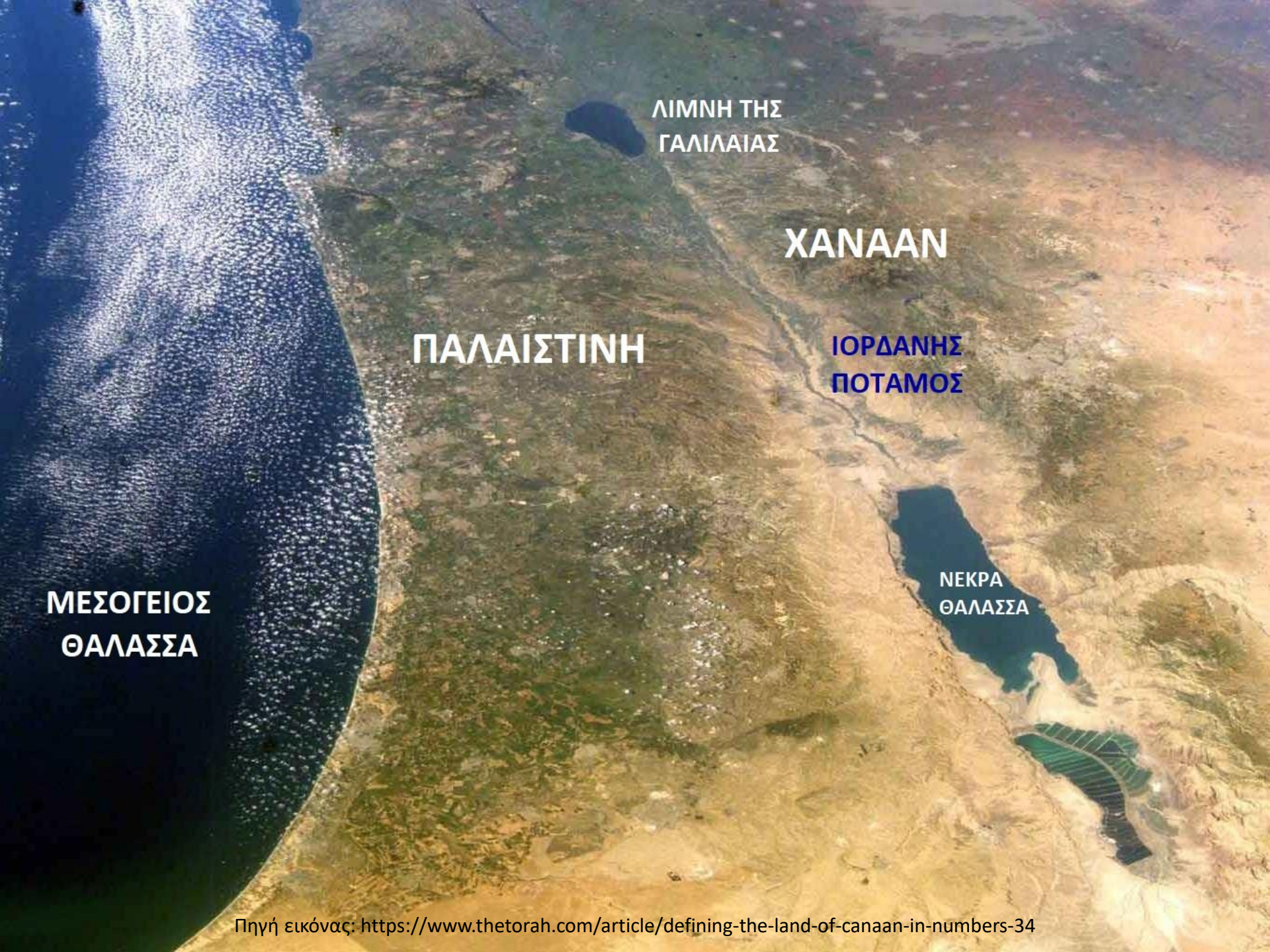
Στις αρχές της 2ης χιλιετίας π.Χ. πολλοί **Εβραίοι** βρίσκονται στην **Αίγυπτο**.

Γύρω στα 1300 π.Χ. οι **Εβραίοι** εγκαταλείπουν την Αίγυπτο με ηγέτη τον **Αβραάμ** και επιστρέφουν στην Παλαιστίνη. ➡ **ΕΞΟΔΟΣ**

Καλλιτεχνική απεικόνιση της εξόδου των Εβραίων από την Αίγυπτο

Πηγή εικόνας: <http://archive.bible-calendar.net/november-2020/>

ΛΙΜΝΗ ΤΗΣ
ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ

ΧΑΝΑΑΝ

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

ΙΟΡΔΑΝΗΣ
ΠΟΤΑΜΟΣ

ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ
ΘΑΛΑΣΣΑ

ΝΕΚΡΑ
ΘΑΛΑΣΣΑ

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ

Γύρω στα 1000 π.Χ. οι **Εβραίοι** ιδρύουν ένα ισχυρό κράτος με πρωτεύουσα την **Ιερουσαλήμ**. Διαδοχικά κυβερνούν από την Ιερουσαλήμ οι βασιλείς **Σαούλ**

Δαβίδ

Σολομώντας

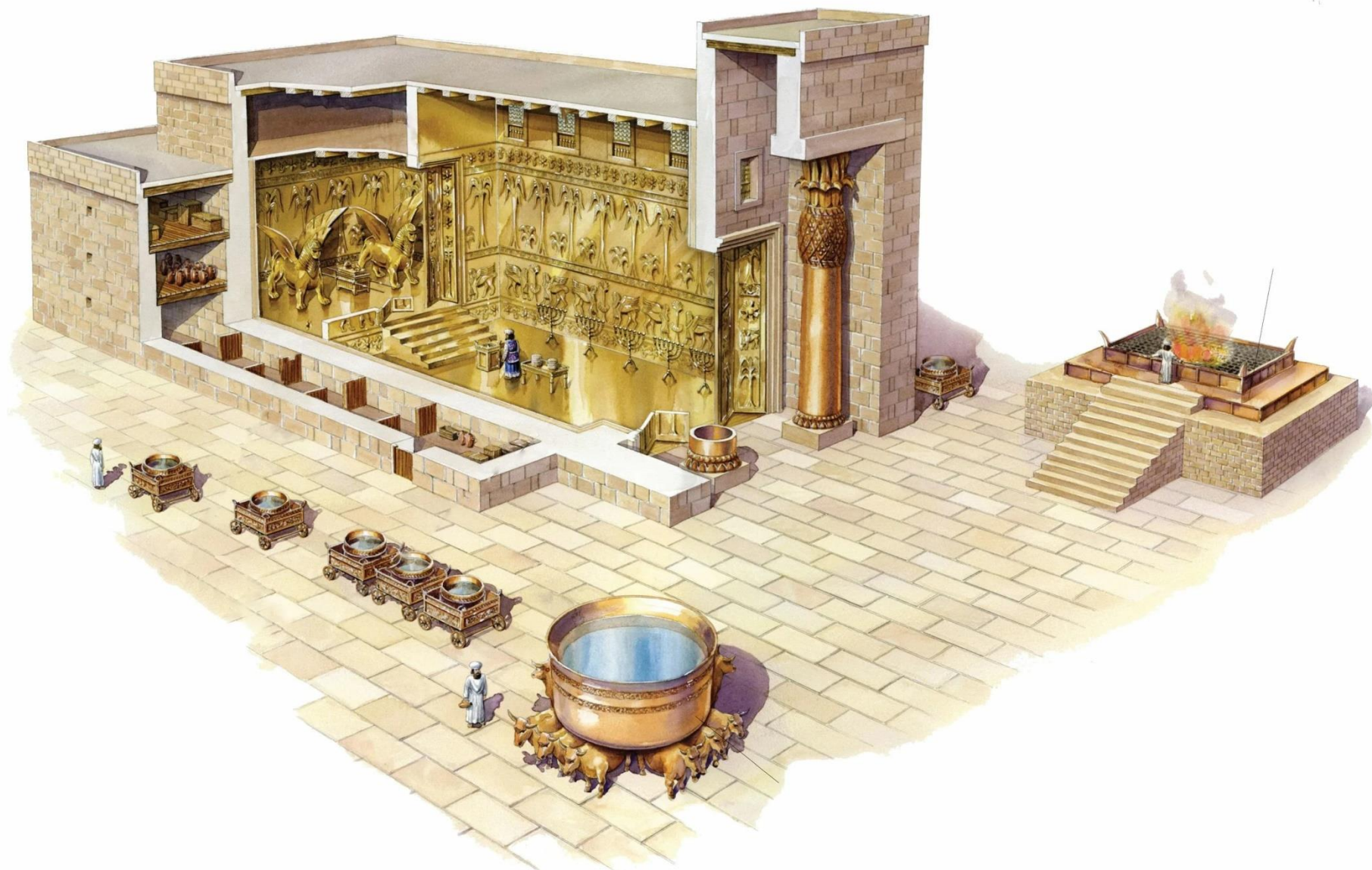
Γρήγορα όμως το **εβραϊκό κράτος** διασπάται και κυριεύεται από του **Ασύριους**.

Ψηφιακή αναπαράσταση της αρχαίας Ιερουσαλήμ

Πηγή εικόνας: <https://pixabay.com/photos/ancient-jerusalem-model-israel-4928039/>

Καλλιτεχνική αναπαράσταση του Ναού του Σολομώντος

Πηγή εικόνας: <https://www.pinterest.ru/pin/540713498981852551/>

ΟΙ ΕΒΡΑΙΟΙ

Οι **Εβραίοι** είναι ο πρώτος μονοθεϊστικός λαός της Ιστορίας.

- πιστεύουν ότι ο Θεός απευθύνεται σε αυτούς μέσω των προφητών
- οι προφήτες κρατούν τους ανθρώπους στον δρόμο της αληθινής θρησκείας
- μετά την υποδούλωση των Εβραίων οι προφήτες αναγγέλλουν την έλευση ενός **Μεσσία**
- ο **Μεσσίας** θα απελευθερώσει τους Εβραίους

ΤΟ ΙΕΡΟ ΒΙΒΛΙΟ

Το ιερό βιβλίο των **Εβραίων** ονομάζεται **Τορά** και είναι η Παλαιά Διαθήκη.

Εξιστορεί την πορεία του **εβραϊκού λαού** και παρουσιάζει τα στοιχεία της **εβραϊκής πίστης**.

Γράφτηκε περίπου από το 1.000 προ Χριστού έως και τον 2^ο αιώνα μ.Χ.

Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Γεώργιος Σπανός (ΠΕ02)